

Mallorca vessa

L'any 2008 ha estat molt plujós, a Mallorca. Tant, que algunes veus discuteixen el canvi climàtic mentre el camp es nega.

L'any 2008 ha estat molt plujós, a les Balears. Ara bé, no ha plogut de la mateixa manera a totes les illes. A Eivissa, hi ha caigut un 5% més de la mitjana de les dades enregistrades des del 1971 fins al 2000. A Menorca, entre el 20% i el 30%. I a Mallorca, entre el 30% i el 50%. Les precipitacions tampoc no han estat homogènies dins de cada illa. A Mallorca, per exemple, les diferències són considerables entre alguns punts on es recullen les mostres (vegeu quadre). Però, en general, és a l'illa gran on més aigua s'ha recollit. I no tan sols en forma líquida, perquè també hi ha nevat amb abundància i continuïtat: el Puig Major (el cim més alt de l'illa) ha estat nevat unes quantes vegades d'ençà del novembre i, sobretot, la neu s'hi ha mantingut força setmanes. Tot un espectacle per a milers de mallorquins –i estrangers– que fan processó cada cap de setmana a veure la neu. Tanmateix, devora la cara lúdica de la neu i de la bona notícia que significa l'abundància de precipitacions pel que fa a la disponibilitat d'aigua potable –als embassaments i als aqüífers–, també hi ha la creu: el camp mallorquí es troba negat i la campanya del producte estrella de l'agricultura insular, la patata, perilla de perdre's. D'una altra banda, la gran quantitat d'aigua caiguda, juntament amb un final de tardor i un principi d'hivern força fred, han fet brollar les opinions que posen en dubte la tesi de l'escalfament de la Terra.

Canvi climàtic. Realment hom pot dubtar del canvi climàtic i de l'escalfament planetari arran d'aquestes xifres espectaculars de pluja i les temperatures fredes d'enguany a Mallorca? Els meteoròlegs de Televisió de Mallorca no en tenen cap dubte, a l'hora de res-

pondre-hi: no. Maria Magdalena Mas, Antoni Mira i Margalida Cardona són les tres cares del temps a la televisió mallorquina; tres físics especialitzats en meteorologia. “Allò que molta gent pareix no entendre –explica Mas– és que el canvi climàtic i l'escalfament de la Terra és una tendència: no ens llevem un dia i de cop i resposta ja no plou, la mar ha pujat, etc. No. És una tendència que episodis com el d'ara –fred, molta pluja, neu– no contradueixen en absolut.” Cardona insisteix en la mateixa línia, i afirma que “no hi ha cap dubte que l'escalfament és una realitat al conjunt del planeta; la temperatura mitjana puja i, de fet, el

2008 ha pujat una mica per sobre de la mitjana”. Aleshores, com es poden explicar aquestes pluges fenomenals que en algun punt de Mallorca superen d'un 50% la mitjana històrica? O que hagi nevat tantes vegades i amb tanta intensitat? O que faci tant de fred? Mira demana de no extreure conclusions globals de fet concrets i en un lloc tan petit com és l'illa, entre més raons perquè “si hi ha una cosa que caracteritzarà el canvi climàtic a la Mediterrània és que, tot i que les temperatures tinguin tendència a créixer, es produiran amb més facilitat fenòmens extrems i, per exemple, hi haurà –hi ha– pluges molt intenses. D'una altra banda, que la tendència de les temperatures vagi en augment no significa que cada any hagin de ser a l'alça, i pot passar perfectament, com ha passat, que tinguem un hivern especialment fred. A la Mediterrània, el temps tendeix a extremar-se i podem tenir més anys com ha estat el 2008. Però el problema serà que quan facem la mitjana de la temperatura la tendència serà clarament a l'alça”.

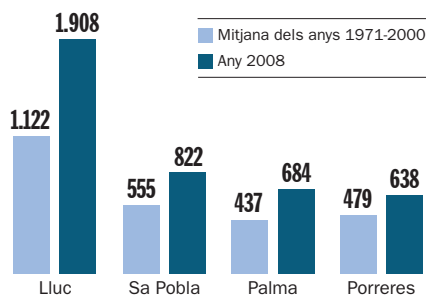
Cardona no dóna valor a les opinions que posen en qüestió el canvi climàtic pel temps que ha fet l'any 2008, perquè “ha estat un fenomen esporàdic. Una altra cosa seria que en una sèrie d'anys, prou àmplia –posem-hi una dècada– es repetís amb freqüència un any com aquest; aleshores es podria veure si la tendència de temperatures a l'alça que ara coneixem s'invertia o s'aturava i, a més, caldria mirar-s'ho també globalment, a tot el planeta”.

Sí que sembla assegurat a les Illes, si més no a curt termini, un o dos anys, que no hi haurà sequera. Sobre això, és conclouent la meteoròloga Mas: “Amb l'aigua que ha caigut, els embassaments s'han omplert i els aqüífers es troben en molt bones condicions. Per tant, a curt termini no patirem sequera, encara que no plugués aquests mesos vinents.”

La creu: la patata. La sequera no afectarà els pagesos mallorquins. Però els afecta l'excés d'aigua als camps. Feia molts d'anys que els camps no estaven tan negats. Poca feina s'hi pot fer. Ara és el temps per plantar cols, raves i més hortalisses, i també cereals, com ara la civada i l'ordi. No

Precipitacions a Mallorca

Litres per metre quadrat

MIQUEL PAYERAS

Els tres meteoròlegs de Televisió de Mallorca. D'esquerra a dreta, Maria Magdalena Mas, Antoni Mira i Margalida Cardona.

obstant això, a pocs indrets de l'illa es pot fer res, perquè tot és enfangat. Massa aigua i massa fred per als cultius. La producció de civada ha caigut d'un 33%, la de blat d'un 21%, la de vinya d'un 7%, la d'olives d'un 30%, la de garrofa d'un 20%... I així tot. El càlcul de les pèrdues econòmiques per al camp mallorquí és d'uns 11 milions d'euros. Fins ara. Però el fet més preocupant és què pot passar amb la patata de sa Pobla.

Sa Pobla és possiblement el municipi més pagès que queda a Mallorca. L'agricultura encara hi és riquesa. És el producte que hi dona diners, mitjançant l'exportació a mercats europeus, especialment el britànic. La patata po-

blera és el sector més rendible de tota l'agricultura mallorquina i balear. I el mal que enguany hi ha fet la pluja i el fred pot haver estat tan terrible que es perdi bona part de tota la producció de la campanya actual.

Les xifres ho diuen tot. Tan sols s'ha pogut plantar el 70% de la patata d'exportació. I de la que s'ha sembrada, al voltant d'una quarta part és mal sembrada a causa de les condicions meteorològiques. Pitjor encara: la planta, a hores d'ara, hauria de tenir una mata d'un pam i a la majoria dels casos ni treu el cap. A més, majoritàriament s'exporta a la Gran Bretanya, i la lliura esterlina s'ha devaluat. Tot plegat perjudica l'exportació poblera que, a

banda, ha d'afrontar una competència creixent de la producció d'Egipte i d'Israel. Ploure sobre banyat. I no és cap broma la conseqüència que pot tenir això sobre les 200 famílies que viuen de l'exportació de la patata. L'any passat, per exemple, s'exportaren des de sa Pobla 24.301 tones de patata, amb un valor de mercat de 12 milions d'euros. Una quantitat que dins del conjunt de l'economia mallorquina i balear no és res, però per a aquestes famílies i, de fet, per a tota sa Pobla és molt, quasi tot. Exactament això, quasi tot, és ara en risc per culpa d'un temps estranyament plujós i fred.

Miquel Payeras